

1. Metodika zjišťování způsobu bydlení

Způsob bydlení je kombinací informací zjištěných konkrétní otázkou na sčítacím formuláři a odvozených ze zkonstruovaného čísla bytu v případech, kdy způsob bydlení identifikoval sčítací komisař při distribuci sčítacích formulářů. V rámci samostatné otázky na bytovém listu ve sčítání 2001 a 2011 se rozlišoval způsob bydlení bytové domácnosti – a to byt, rekreační chata, nouzové obydlí, mobilní obydlí a v roce 2011 navíc ještě i ubytovací zařízení (pro rodiny v zařízení).

Metodická změna konceptu bydlícího obyvatelstva z trvale bydlících na obvykle bydlící ovlivnila podstatným způsobem datové výstupy o způsobu bydlení. Byly to zejména:

- Podmínka obvyklého pobytu v zařízení změnila počty i strukturu osob v zařízeních. Na rozdíl od předchozích sčítání nebyl důležitý fakt, zda má osoba na adrese zařízení i své trvalé bydliště, ale rozhodující byla skutečnost, zda v daném objektu skutečně dlouhodobě bydlí (zda splňuje podmínky pro obvyklý pobyt). V předchozích sčítáních zařízení většinou plnila úlohu pouze místa sečtení. I když v nich žily osoby dlouhodobě, pokud měly trvalé bydliště na jiné adrese, byly v rámci zpracování na tyto evidenční adresy přeřazeny.
- Podle nové (mezinárodní) metodiky se místem obvyklého pobytu mohly stát (a staly) i studentské vysokoškolské koleje nebo věznice.
- Obvyklý pobyt umožnil kvantifikovat bezdomovce – jejich místem obvyklého pobytu se stalo místo sečtení. V předchozích sčítáních byli zařazeni vždy podle trvalého bydliště, přestože se v něm nezdržovali.
- Obydlenost bytů a složení bytových domácností se více přiblížilo realitě. V případech pronajatých bytů a v případech faktických soužití, kdy uživatelé bytů resp. partneři měli odlišné trvalé bydliště nebyla v přechodných sčítáních realita respektována.

Metodické změny sčítání 2011 byly pro způsob bydlení osob natolik zásadní, že srovnání vývoje spíše charakterizuje intenzitu této metodické změny než skutečný vývoj, takže hodnocení změn v absolutním vyjádření není zcela vypovídající.

Každá osoba, která splňovala podmínky algoritmu odvození obvyklého pobytu (deklarovala faktické bydliště na území ČR, měla na území republiky trvalý pobyt nebo zde pobývala alespoň jeden rok) byla podle dostupných informací z bytového listu zařazena do výsledků sčítání podle způsobu bydlení. Výjimky byly dvě. Bezdomovci ani jednotlivé osoby v zařízeních žádný bytový list nevyplňovali, protože jejich způsob bydlení neumožňoval vytvořit bytovou domácnost v pravém slova smyslu. Tyto osoby byly identifikovány pouze pomocí speciálního číselného intervalu v čísle bytu na jejich sčítacím listu osoby. Tato informace se v rámci zpracování transformovala do údaje o způsobu bydlení.

Ve finálních výsledcích byly v roce 2011 osoby rozděleny na osoby bydlící v bytě, mimo byty, v zařízeních v rodinách, v zařízeních jako jednotlivci a bezdomovce.